

Ajankohtaista
elinikäisestä
ohjauksesta nro
20, syyskuu 2021

Table of contents

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

TERVETULOA ELINIKÄISEN OHJAUKSEN AJANKOHTAISKATSAUKSEN PARIINI!

ELO-foorumin syyskuu 2021

ELO-foorumin syyskuu 2021

Petri Lempinen toiseksi ELO-foorumin puheenjohtajaksi

Petri Lempinen toiseksi ELO-foorumin puheenjohtajaksi

Kirsi Heinivirta Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen johtajaksi

Kirsi Heinivirta Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen johtajaksi

Kestävän kasvun ohjelma ja ELO-kehittämistyö

Kestävän kasvun ohjelma vauhdittaa valtakunnallista ELO-kehittämistyötä

Teea Oja elinikäisen ohjauksen asiantuntijaksi TEM:ön

Teea Oja elinikäisen ohjauksen asiantuntijaksi TEM:ön

Oikeus osata ja Oikeus oppia -ohjelmat etenevät

Oikeus oppia ja Oikeus osata -ohjelmat etenevät

Oikeus oppia -ohjelmassa vahvistetaan perusopetuksen oppilaanohjausta

Oikeus osata- ohjelmassa kehitetään opintojen ohjauksen laatua

Kohtaamo-hankkeen tehtävät siirtyvät KEHA-keskukselle

Ohjaamo-toiminnan tuki ja Ohjaustaverkossa.fi -palvelu siirtyy KEHA-keskuksen vastuulle

Monialaisten palvelujen tukirakenne ja kuntien kannustinmalli

Ohjaustaverkossa.fi -palvelun siirto KEHA-keskukseen vaatii tiekartan

Monialaisten palvelujen tukirakenne - tilannekatsaus

Monialaisten palvelujen tukirakenne-alkuvaiheen tilannekatsaus

Titta Korpilauri johtavaksi asiantuntijaksi monialaisten palvelujen tukirakenteeseen

Titta Korpilauri johtavaksi asiantuntijaksi monialaisten palvelujen tukirakenteeseen

ELOLIV 2021: ELOisaa ohjausta yhdessä

ELOLIV 2021: ELOisaa ohjausta yhdessä – strategiasta eteenpäin alueilla

Kolmas maakuntien yhteinen ELO-ryhmien kokoontuminen järjestettiin webinaarina torstaina 16.9.2021 klo 12.00-16.00.

Ministeriöiden puheenvuorot – strategiasta eteenpäin:

Elinikäinen ohjaus elinikäisen ja jatkuvan oppimisen yhteisenä ytimenä - termien evoluutio 2000-luvulla Euroopassa

Ristiinpölytystä Suomen eri ELO-ryhmien jäsenten kesken pienryhmissä Howspace-ympäristössä

ELOLIV 2021: LIVfull vägledning tillsammans

ELOLIV 2021: LIVfull vägledning tillsammans – strategins verkningar i regionerna

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Petri Niemi erityisasiantuntijaksi Opetushallitukseen

Petri Niemi erityisasiantuntijaksi Opetushallitukseen

VALO - valtakunnallista laatua ohjaukseen

VALO - valtakunnallista laatua ohjaukseen

Avointa, vuorovaikutteista ja voimaannuttavaa

Nordplus Vuxen-projektet KIAL

Projektet KIAL vill ge verktyg för karriärvägledning av vuxna i ett övergångsskede

Investing in Career Guidance

Investing in Career Guidance

OECD: Career Readiness -hanke

OECD: Career Readiness -hanke

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

TERVETULOA ELINIKÄISEN OHJAUKSEN AJANKOHTAISKATSAUKSEN PARIINI!

Tämä vuoden 2021 kolmas ajankohtaiskatsaus painottuu kansalliseen ELO-strategiaan liittyvien hankkeiden käynnistymiseen ja jo meneillään olevien hankkeiden tilanteen esittelyyn. Alueelliset ELO-verkostot keskustelivat elinikäisen ohjauksen sekä jatkuvan oppimisen kysymyksistä ELOLIV 2021 -verkkotapaamisessa syyskuun puolivälissä. Opetus- ja kulttuuriministeriöön, työ- ja elinkeinoministeriöön, KEHA-keskukseen, Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukseen sekä Opetushallitukseen on valittu uusia asiantuntijoita elinikäiseen ohjaukseen liittyviin tehtäviin.

Projektiesittelyssä tällä kertaa ovat Oikeus osata -ohjelmaan kuuluva valtakunnallinen VALO-koordinaatiohanke sekä pohjoismainen aikuisten ohjaukseen keskittyvä KIAL-hanke.

Heinäkuussa kansainväliset organisaatiot (Euroopan komissio, Cedefop, Euroopan koulutussäätiö, OECD, ILO ja Unesco) julkaisivat päivitetyn yhteisen kannanoton, miksi ohjaukseen tulisi kohdentaa julkisia voimavaroja. OECD on lisäksi käynnistänyt hankkeen, jossa pyritään tehostamaan koulutuksen ja työelämän yhteistyötä sekä ohjauksen vahvempaa sisällyttämistä eri koulumuotojen opetussuunnitelmiin.

- [ELO-foorumin syksy 2021](#)
- [Petri Lempinen toiseksi ELO-foorumin puheenjohtajaksi](#)
- [Kirsi Heinivirta Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen johtajaksi](#)
[Kestävän kasvun ohjelma ja ELO-kehittämistyö](#)
- [Teea Oja elinikäisen ohjauksen asiantuntijaksi TEM:ön](#)
- [Oikeus osata ja Oikeus oppia -ohjelmat etenevät](#)
- [Kohtaamo-hankkeen tehtävät siirtyvät KEHA-keskukselle](#)
- [Monialaisten palvelujen tukirakenne - tilannekatsaus](#)
- [Titta Korpilauri johtavaksi asiantuntijaksi monialaisten palvelujen tukirakenteeseen](#)
- [ELOLIV 2021: ELOisaa ohjausta yhdessä](#)
- [ELOLIV 2021: LIVfull vägledning tillsammans](#)
- [Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus](#)
- [Petri Niemi erityisasiantuntijaksi Opetushallitukseen](#)
- [VALO - valtakunnallista laatua ohjaukseen](#)
- [Nordplus Vuxen-projektet KIAL](#)
- [Investing in Career Guidance](#)
- [OECD: Career Readiness -hanke](#)

[Ajankohtaiskatsaus pdf:nä](#)

Seuraava ajankohtaiskatsaus ilmestyy marraskuussa 2021.

Antoisia lukuhetkiä!

ELO-foorumin syksy 2021

ELO-foorumin ja sen työjaoston syksyn 2021 työ painottuu elinikäisen ohjauksen strategiaan sisältyvien hallituskauden toimenpidesuosituksen toteuttamiseen.

Elinikäisen ohjauksen strategian tavoitteet (saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti, digitalisesti, laadukkaasti, yhdenvertaisesti ja kestävästi, monialaisesti ja koordinoitusti sekä ja tietoon perustuen) tukevat elinikäisen ohjauksen sekä valtakunnallista että alueellista kehittämistä. Hallituskauden toimenpiteiden lisäksi strategian pitkän tähtäimen tavoitteena on edistää tasa-arvoista, oikeudenmukaista ja monimuotoista yhteiskuntaa Suomessa. Strategian mukaisesti elinikäistä ohjausta edistetään kokonaisuutena, jossa huomioidaan niin yksilöiden, yhteisöjen kuin yhteiskunnankin tavoitteet. Elinikäisen ohjauksen yhteiskunnallisen merkityksen kasvaessa, tarvitaan tietoa ohjauspalveluiden saatavuudesta, laadusta sekä vaikuttavuudesta ja tuloksista.

ELO-foorumi käynnistää syksyn aikana tiedolla johtamisen tavoitteen valmistelun. Tiedolla johtaminen on laaja ja haasteellinen kokonaisuus, joka edellyttää tiivistä yhteistyötä yli sektoreiden. Se edellyttää valtakunnallista, alueellisesta, paikallisesta sekä organisaatio- ja asiantuntijatasen seuranta ja arviointitiedon keräämistä. On selvää, että tiedolla johtamisen tavoitteen toteutuminen vaatii pitkäjänteistä systemaattista yhteistyötä, mutta ilman vaikuttavuuden arviointia elinikäisen ohjauksen strategian toimeenpano jää puolitehen. Tiedolla johtaminen tulee olemaan yksi ELO-foorumin ja sen työjaoston päätehtävistä syksyn aikana, mutta siihen liittyvä valmistelu jatkuu vielä pitkään.

Osa strategisista tavoitteista liittyy jo meneillään oleviin Oikeus oppia ja Oikeus osata -ohjelmiin sekä Suomen kestävän kasvun ohjelmaan. Näistä molemmista on tarkemmat kuvaukset tässä ajankohtaiskatsauksessa.

Yksi strategian painopisteistä liittyy ELO-foorumin ja alueellisten ELO-verkostojen yhteistyön tiivistämiseen. Kuluvan vuoden aikana ELO-foorumi on käynyt keskustelua strategian alueellisesta etenemisestä alueellisten verkostojen vetäjien kanssa TNO-foorumilla sekä syyskuussa ELOLIV 2021-tapahtuman yhteydessä. ELO-foorumin kokousten aineistot on lisäksi tallennettuna [ELO-torilla](#).

Ylijohtaja Petri Lempinen opetus- ja kulttuuriministeriöstä jakaa syksyn alusta ELO-foorumin puheenjohtajan tehtävät työmarkkinaneuvos Teija Feltin kanssa. Myös erityisasiantuntija Teea Oja työ- ja elinkeinoministeriöstä aloitti kesän aikana työn ELO-työjaoston toisena sihteerinä.

Kirjoittaja:

Ulla-Jill Karlsson, Neuvotteleva virkamies, Opetus- ja kulttuuriministeriö
ulla-jill.karlsson@gov.fi

[Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

Petri Lempinen toiseksi ELO-foorumin puheenjohtajaksi

Petri Lempinen nimitettiin kesällä 2021 opetus- ja kulttuuriministeriön lukiokoulutuksen osaston ylijohtajan virkaan ajalle 17.5.2021 - 16.5.2026. Tässä tehtävässä hän jakaa ELO-foorumin puheenjohtajuuden yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön työmarkkinaneuvos Teija Feltin kanssa.

Petri Lempisellä on pitkä kokemus koulutuksen kehittämistehtävissä sekä Suomessa että ulkomailla, erityisesti ammatillisen koulutuksen, aikuiskoulutuksen ja korkeakoulutuksen osalta. Hän siirtyi opetus- ja kulttuuriministeriöön Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston Arene ry:n toiminnanjohtajan tehtävistä. 2000-luvun aikana Petri Lempinen on osallistunut useisiin valtakunnallisiin elinikäisen ohjauksen työryhmiin aiempien työyhteisöjensä edustajana.

ELO-foorumin puheenjohtajana Petri Lempinen haluaa korostaa elinikäisen ohjauksen merkitystä: *"Haasteenamme on varmistaa, että jokainen nuori ja mahdollisimman moni aikuinen löytää itselleen sopivat ja tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet oppimiseen. Tämä tarkoittaa, että elinikäisen ohjauksen merkitys on entistä tärkeämpää."*

Lisätietoja:

<https://minedu.fi/-/lukiokoulutuksen-ja-ammattillisen-koulutuksen-osaston-ylijohtajaksi-petri-lempinen>

Kirjoittajat:

Raimo Vuorinen, Projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos
raimo.vuorinen@jyu.fi

Jaana Kettunen, Varajohtaja, Koulutuksen tutkimuslaitos
jaana.h.kettunen@jyu.fi

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaajien palautus](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

Kirsi Heinivirta Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen johtajaksi

Valtioneuvosto on nimittänyt Kirsi Heinivirran Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen johtajaksi viisivuotiskaudeksi 11. lokakuuta 2021 alkaen.

Palvelukeskuksen yhtenä tehtävänä on sen toimialaan liittyvä tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen kehittäminen ja koordinointi. Kirsi Heinivirran mukaan valtakunnallinen ELO-strategia 2020 - 2023 luo tälle hyvää pohjaa.

Kirjoittajat:

Raimo Vuorinen, Projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos
raimo.vuorinen@jyu.fi

Jaana Kettunen, Varajohtaja, Koulutuksen tutkimuslaitos
jaana.h.kettunen@jyu.fi

Lisätietoja:

<https://minedu.fi/-/jatkuvan-oppimisen-ja-tyollisyyden-palvelukeskuksen-johtajana-aloittaa-kirsi-heinivirta>

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaä pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

Kestävän kasvun ohjelma vauhdittaa valtakunnallista ELO-kehittämistyötä

Vuoden 2021 aikana ELO-strategian toimeenpanoa on suunniteltu ja se on myös edennyt monella saralla. Eryityisesti [Suomen kestävän kasvun ohjelma](#) (RRF) on nyt syksyllä lähdössä vauhtiin, kun sen rahoitus on kesän aikana varmistunut. Ohjelma sisältää useita toimenpiteitä elinikäisen ohjauksen kehittämiseksi valtakunnallisella tasolla.

Ohjelmassa on rahoitusta **elinikäisen ohjauksen kokonaisuuden koordinointiin ja laadun kehittämiseen**. ELO-työjaosto ja työkokoukset eri yhteistyötahojen kanssa ovat käynnistäneet pohdinnan, millaisia seurantakohteita ja mittareita ELO-strategian tavoitteille voidaan asettaa kansallisesti ja sektorirajat ylittäen. Kokonaisuudessa tarkastellaan ohjauksen tilaa valtakunnallisesti ja koordinoidaan elinikäisen ohjauksen palveluja mm. keräämällä ja analysoimalla tietoa ohjauspalveluista, projekteista ja käytännöistä sekä tarjoamalla tietoa ja työvälineitä kootusti

kaikkien ohjaustoimijoiden käyttöön. Valtakunnalliseen koordinoititehtävään liittyvät myös vuoden 2022 alusta toimintaansa käynnistelevä Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus sekä KEHA-keskukseen sijoittuva monialaisten palvelujen tukirakenne.

Rahoituksella tullaan toteuttamaan myös **ohjaajakoulutusten kokonaisarviointi**, jossa tarkastellaan ohjausalan ammattilaisten osaamisvaatimuksia eri konteksteissa, eri koulutusväyliä ja -rakenteita sekä sisältöjä. Ohjaajille tarjotaan **täydennyskoulutusta**, joka vastaa ELO-strategian painotuksiin ja edistää kestäväen kasvun ohjelman toimenpiteiden kehittämistyötä. Lisäksi laaditaan kansalliset ohjaustyön ydin- ja erikoisosaamisen kuvaukset.

Ohjelman rahoituksella käynnistetään **urasuunnittelutaitojen kehittämiskokonaisuus**. Tavoitteena on pohtia tarvetta suomalaiselle urasuunnittelutaitojen viitekehykselle, laatia kuvausta urasuunnittelutaitojen sisällöstä, oppimisesta ja oppimisen konteksteista sekä siitä, miten taitojen kehittymistä arvioidaan.

OKM ja TEM ovat käynnistäneet **työryhmätyöskentelyn (2021-2024) työikäisten osaamisen tunnistamisen kehittämiseksi**. Työn tavoitteena on edistää työpaikoilla ja muualla kuin formaalissa koulutuksessa hankitun osaamisen tunnistamisen työvälineiden ja menettelyjen luomista. Työryhmän työhön linkitty ohjelmasta saatu rahoitus, jonka kautta tehdään kokeiluja ja pilotteja muun muassa työpaikoilla. Ilman toimivia ohjauskäytäntöjä ei osaamisen tunnistamista ja näkyväksi tekemistä osata hyödyntää, joten ohjauksella on suuri merkitys tämän teeman kehittämistyössä.

Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseksi on syksyllä 2021 avautunut valtionavustusten haku. Avustukset kohdennetaan erityisesti koulutuksen ja sosiaali- ja terveystalvueluiden asiantuntijoiden palkkaamiseksi Ohjaamoon. Tämä kannustinmalli rahoitetaan kestäväen kasvun ohjelmasta.

Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelma kytkeytyy kaikkiin edellä esitettyihin elinikäisen ohjauksen kehittämiskokonaisuuksiin. Ohjelman tavoitteena on rakentaa valtakunnallinen digitaalinen palvelukokonaisuus tukemaan sujuvia siirtymiä koulutuksen ja työelämän välillä yksilöiden eri elämänvaiheissa koko elämän ajan. Palveluiden kokonaisuus muodostuu toisiinsa kytkeytyvistä älykkäistä sähköisistä palveluista, kuten osaamisen kartoitus- ja tunnistamispalveluista, ohjauspalveluista sekä koulutuksen haku- ja tarjontapalveluista. Digitalisaatio-ohjelmassa laaditaan parhaillaan kokonaiskuvausta työn sisällöstä ja toteutetaan ensimmäisiä palvelumuotoilutyöpajoja TE-hallinnon ohjausasiantuntijoiden kanssa.

Valtion aluehallinnon rakenteet tulevat lähivuosina uudistumaan toimintaympäristön muuttuessa. Sosiaali- ja terveystalvuelujen järjestämisvastuun siirtyessä hyvinvointialuille sekä TE-palvelujen siirtyessä paikallistasolle, monialaisen työn rakenteet ja rajapinnat tulee muotoilla uudelleen. Rakenteelliset muutokset luovat uudenlaisia mahdollisuuksia myös ELO-strategian toimeenpanoon Suomen kestäväen kasvun ohjelman toimenpiteiden tuella.

Kirjoittajat:

Teea Oja, Työ- ja elinkeinoministeriö
teea.oja@gov.fi

Jani Lehto, Työ- ja elinkeinoministeriö
jani.lehto@gov.fi

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaä pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

Teea Oja elinikäisen ohjauksen asiantuntijaksi TEM:ön

Hei! Aloitin työt toukokuussa 2021 työ- ja elinkeinoministeriössä Teija Feltin Osaava työvoima –tiimissä Työllisyys ja toimivat työmarkkinat –osastolla. Määräaikainen työni ensi kevääseen asti on sijaisuus Anna Tonin lähdettyä hetkeksi töihin Brysseliin EU-edustustoon. Tehtäväni liittyvät työn ja osaamisen murrokseen, osaamisen kehittämiseen ja johtamiseen, jatkuvaan oppimiseen ja elinikäiseen ohjaukseen. Erityisesti elinikäisen ohjauksen strategian toimeenpano Suomen kestäväen kasvun ohjelmalla on kiihtymässä, ja tarjoaa rahoitusta tärkeisiin teemoihin. Ministeriö on juuri nyt(kin) innostava ja kiinnostava paikka olla mukana elinikäisen ohjauksen kehittämistyössä!

Olen työskennellyt 20 vuotta työikäisten ohjauksen parissa. Yliopistosta siirryin opintojen loppuvaiheessa ohjaavaksi kouluttajaksi aikuiskoulutuskeskukseen. Työ imaisi mukaansa 15 vuodeksi, jonka aikana tein monipuolisesti aikuiskoulutuksen, työvoimapalvelujen ja aikuisten ohjauksen kehittämistyötä projektipäällikkönä, kouluttajana, valmentajana ja ura- ja opinto-ohjaajana. Työ- ja elinkeinoministeriöön siirryin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta, jossa olen työskennellyt vuodesta 2016 elinikäisen ohjauksen koordinoinnin ja kehittämisen sekä työvoimapalvelujen hankintojen tehtävissä. Vuonna 2019 sain myös olla yliopisto-opettajana mukana toteuttamassa uraohjauksen erikoistumiskoulutusta. Vapaa-aikani kuluu perheen ja jalkapallovalmennuksen ohella työn alla olevan väitöstudiumin parissa, jossa tutkin työntekijöiden kokemuksia (ura)ohjauksesta työpaikalla ja työelämän kontekstissa.

Ministeriöön ja elinikäisen ohjauksen kehittämiseen toivon voivani tuoda laaja-alaista osaamistani, jossa yhdistyy konkreettinen, käytännön tason kokemus ohjaustyöstä ja ohjauksen palveluista, kehittämis- ja tutkimusosaaminen sekä strategisempi "iso kuva" elinikäisen ohjauksen kokonaisuudesta.

Kirjoittaja:

Teea Oja, Työ- ja elinkeinoministeriö
teea.oja@gov.fi

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaajien pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

Oikeus oppia ja Oikeus osata -ohjelmat etenevät

Oikeus oppia -ohjelmassa vahvistetaan perusopetuksen oppilaanohjausta

Perusopetuksen oppilaanohjausta kehitetään erityisesti Oikeus oppia -ohjelmassa. Keväällä 2021 Opetus- ja kulttuuri ministeriöstä myönnettiin 3 miljoonaa euroa perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittämiseen. Rahoitusta saa 22 paikallista kehittämisverkostoa, jotka toteuttavat opinto-ohjauksen kehittämisohjelman tavoitteita paikallisten kumppaneiden kanssa. Useimmissa kehittämissankkeissa on mukana neljä tai useampia opetuksen järjestäjää ja jokaisella hankkeella on oma alueellinen koordinaattori. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee hankkeiden kehittämistyötä yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston Ohjauksen koulutuksen kanssa. Kehittämissankkeille tullaan järjestämään yhteisiä webinaarilaisuuksia ja hankkeiden välistä verkottumista tuetaan. Kehittämissankkeille tarjottavat webinaarit tulevat olemaan avoimia myös muille perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittämisestä kiinnostuneille. Lisätietoja webinaareista saa seuraamalla ministeriön sivustoa www.minedu.fi/tapahtumat. Lisäksi hankkeiden paikalliset koordinaattorit tiedottavat osallistumismahdollisuuksista hankkeiden sisällä.

Kirjoittaja:

Minna Polvinen, Opetusneuvos, Opetus- ja kulttuuriministeriö
minna.polvinen@gov.fi

Oikeus osata- ohjelmassa kehitetään opintojen ohjauksen laatua

Loppuvuodesta 2020 käynnistettiin ammatillisen koulutuksen laatua ja tasa-arvoa parantava Oikeus osata -kehittämisohjelma. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa kehittämisohjelman toteuttamisesta yhdessä Opetushallituksen kanssa.

Oikeus osata -kehittämisohjelman valtionavustuksilla kehitetään muun muassa opinto-ohjausta ja ohjauksen laatua sekä kaikenikäisten opiskelijoiden perustaitoja ja jatko-opintovalmiuksia. Ohjelman kautta pyritään myös vahvistamaan ja edistämään opiskelijoiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta sekä oppilaitosten turvallisuuskulttuuria. Hankkeissa kehitetään tapoja tukea koulutuksen järjestäjien muutosjohtamisosaamista sekä kehitetään pedagogista johtamista ja palvelujen johtamista. Kehittämisohjelman läpileikkaavia teemoja ovat ammatillisen koulutuksen laadun parantaminen, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen sekä digitalisaatio. Hankkeet ovat käynnissä 30.6.2022 saakka.

Opinto-ohjauksen kehittäminen ja ohjauksen laadun parantaminen on yksi Oikeus osata -ohjelmassa kehitettävistä kokonaisuuksista, johon Opetushallitus on jakanut vuoden 2020 kevään päähaussa sekä syksyn täydentävässä haussa avustusta yhteensä noin 5,6 miljoonaa euroa. Kokonaisuudessa toimii kymmenen verkostohanketta, jotka kehittävät opintojen ohjausta nivelvaiheissa sekä perusopetuksesta toiselle asteelle että jatko-opintoihin siirryttäessä, unohtamatta toki opintojen aikaista ohjausta. Monessa hankkeessa on käytössä erilaisia digitalisia opintojen ohjaukseen liittyviä välineitä ja verkkoalustoja sekä digitalisuutta hyödyntäviä toimintatapoja, joita voidaan hyödyntää myös jatkossa ohjauksen laadun kehittämisessä.

Valtakunnallinen koordinaatiohanke VALO seuraa opinto-ohjauksen hankeverkostojen kehittämistyötä sekä kokoaa ja levittää hankkeiden tuloksia. VALO tekee pohjatyötä Hyvän ohjauksen valtakunnallisten kriteereiden laatimiseen ammatillisen koulutuksen osalta. Hyvän ohjauksen valtakunnallisten kriteerien uudistamistyö käynnistyy vuoden 2022 alussa.

Voit tutustua Oikeus osata -ohjelman hankkeisiin Opetushallituksen sivuilla: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oikeus-osata>

Kirjoittajat:

Minna Vasenius, Erityisasiantuntija, Ammatillinen osaaminen, Opetushallitus
minna.vasenius@oph.fi

Ulla-Jill Karlsson, Neuvotteleva virkamies, Opetus- ja kulttuuriministeriö
ulla-jill.karlsson@gov.fi

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

Ohjaamo-toiminnan tuki ja Ohjaustaverkossa.fi -palvelu siirtyy KEHA-keskuksen vastuulle

Kohtaamo-hanke (ESR) on koordinoanut Ohjaamo-toimintaa vuodesta 2014 lähtien. Lisäksi Kohtaamo on rakentanut ohjaustaverkossa.fi palvelua ohjauksen työkaluksi. Ohjaamojen valtakunnalliset tukitehtävät sekä ohjaustaverkossa.fi -palvelu ovat siirtymässä hankkeesta KEHA-keskuksen vastuulle ja siirtymävaiheen tiekarttaa laaditaan parhaillaan.

Monialaisten palvelujen tukirakenne ja kuntien kannustinmalli

Ohjaamojen tuki ja koordinaatio vastuutetaan hankevaiheen jälkeen KEHA-keskuksen toiminnan kehittämissyksikölle. KEHA-keskukseen on jo perustettu monialaisten palvelujen tukirakennetiimi. Ohjaamo-palvelujen ohella sen tehtäväkenttään kuuluu Työllisyyttä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP) ja maahanmuuttajien osaamiskeskukset sekä tieto- ja neuvontapalvelut. Resursseiltaan pysyväksi suunniteltu tukirakenne sisältää 5 henkilötyövuotta. Sen ohjausryhmän muodostaa ministeriöt (TEM, OKM, STM) ja Kuntaliitto, joiden kanssa vuosittaiset tulostavoitteet sovitaan. Rekrytoinnit Monialaisten palvelujen tiimiin aloitettiin keväällä, jolloin johtavaksi asiantuntijaksi valittiin **Titta Korpilauri** Kohtaamo-hankkeesta. Syksyllä kehittämissiantuntijoiksi valittiin **Anne Ojala** Pohjanmaan TE-toimistosta sekä **Henna Eronen** Pohjois-Savon TE-toimistosta. Tätä kirjoitettaessa kahden kehittämissiantuntijan rekrytointi on vielä kesken.

Tukirakenne kehittää monialaista ohjaus- ja neuvontatyötä valtakunnallisesti tukien myös alue- ja paikallistason toimintaa. Tavoitteet ja tehtävät tarkentuvat vielä, mutta on jo nyt selvää, että Kohtaamo-koordinaatiohankkeeseen verrattuna tehtävä laajenee. Samalla tukirakenne edistää elinikäisen ohjauksen strategian jalkautumista ja luo myös edellytykset monialaista työtä ohjaavan lainsäädännön valmistelulle.

Syyskuun alusta lähtien Ohjaamo-kunnat ovat voineet hakea myös lisäresurssia Ohjaamo-toimintaan työ- ja elinkeinoministeriöstä ns. **kannustinmallin** mukaan. Jos kunta rekrytoi alueensa Ohjaamoon kaksi uutta asiantuntijaa joko sosiaali- ja terveystalvuluista tai koulutuksen toimialalta, niin toinen näistä asiantuntijoista voidaan tällöin rahoittaa kannustinmallista enintään vuoden 2024 loppuun. Kannustinmallista rahoitettavan henkilön työsuhde tulee olla vähintään 12kk ja tehtävän on kohdennuttava kokonaisuudessaan Ohjaamon työhön.

Ohjaustaverkossa.fi -palvelun siirto KEHA-keskukseen vaatii tiekartan

KEHA-keskuksen tulossopimuksessa vuodelle 2021 on todettu, että Ohjausta verkossa -järjestelmä tulee osaksi TE-palveluiden sähköisiä ohjaustyökaluja. Lisäresursseja ei tähän ole KEHA-keskukselle saatu, joten siirtymävaiheen pituudesta on ollut epätietoisuutta. Kohtaamo-hankkeen resurssien mahdollisesta käytöstä vielä vuoden 2022 puolella neuvotellaan hankkeen rahoittajan kanssa lähiviikkoina.

Palvelun käyttöönotto on prosessi, jossa keskeistä ei ole vain teknisen hallinnoinnin, ylläpidon ja sopimuskäytäntöjen sujuminen tai opastus uuden työkalun käyttöön, vaan kyse on myös toimintatavasta ja työotteesta. Erityisesti laajentuessaan monialaiseksi ohjaamiseksi, uusi työ vaatii keskustelua ja valmennusta jokaisessa organisaatiossa siitä, mitä kanavia käytetään, milloin ja miksi. Kohtaamo-hanke on aloittanut käyttökoulutuksen sitä mukaa kun sopimuksia uusien käyttäjäorganisaatioiden kanssa on tehty. Myös sähköiseen eOppiva -alustaan on kesän aikana tuotettu kaikille avoimena koulutuksena kurssi Monialaista ohjausta verkossa:

<https://www.eoppiva.fi/koulutukset/monialaista-ohjausta-verkossa>

Koulutuksen tavoitteena on

- Oppia ymmärtämään, mitä tarkoitetaan ohjauksella ja ohjauksellisella työotteella sekä tunnistamaan onnistuneen ohjauksen tärkeimmät elementit
- Oppia suunnittelemaan asiakkaan monikanavaista palvelupolkua tuen tarpeen ja sen luonteen perusteella
- Oppia hyödyntämään Ohjaustaverkossa.fi -työkalua monialaisessa ohjauksessa

Ohjaustaverkossa.fi tarjoaa neuvonta- ja ohjausorganisaatioille palvelukanavan ja ohjaustilan, joiden avulla neuvontaa ja ohjausta voidaan tarjota verkossa suojatussa ympäristössä tietoturvallisesti. Käyttöönotto edellyttää sopimusta palvelun omistajan kanssa (Keski-Suomen ELY-keskus= Kohtaamo) tietosuojasäädösten vuoksi, koska digiohjauksessa kertyvä asiakastieto rinnastuu tietosuoja-asetuksen mukaan henkilökisteriin.

Ohjaustaverkossa.fi -palvelun käyttöönottovaiheessa sopimuksia palvelun käytöstä ovat tehneet jo useat tahot kuten TE-toimistot, TE-aspa, Kelan läntinen vakuutuspiiri, Vaasan kaupunki, Valkeakosken kaupunki, Pieksämäen kaupunki ja Nuorisosasuntoliiton alueyhdistykset. Sopimuksia on tekeillä useiden organisaatioiden kanssa ja sopimusten suuri määrä samankin kaupungin sisällä näyttää hidastavan prosessia.

Hallinnoinnin ja sopimusten tekeminen siirtyy myös erikseen sovittavalla tavalla KEHA-keskuksen palveluihin. Ohjaustaverkossa.fi-palvelun siirtymävaiheen tiekarttaa tehdään syys-lokakuun aikana. Tavoitteena on, että tehtäviä siirretään KEHA-keskukselle sitä mukaa kun resursseja myönnetään ja sen mukaiset rekrytoinnit on tehty.

Kesän aikana on ilmestynyt uusi julkaisu, joka on koonti Kohtaamo-hankkeen työstä. Kirja valaisee Kohtaamon toiminnan osa-alueita ja niiden yhteyttä usean kirjoittajan toimesta. Julkaisu on tarkoitettu esimerkiksi valtakunnallisen koordinaatiotyön haasteista ja niihin vastaamisesta: *Ohjaamoja tukemassa ja verkko-ohjausta kehittämässä, KOHTAAMO-HANKE 2014–2021* <https://www.doria.fi/handle/10024/181720>

Kirjoittaja:

Pasi Savonmäki, Projektipäällikkö, Kohtaamo-hanke
pasi-savonmaki@ely-keskus.fi

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaajien palautteet](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

Monialaisten palvelujen tukirakenne-alkuvaiheen tilannekatsaus

Kansallisella tasolla monialaisia palveluja ollaan kehittämässä laajasti lähivuosina. Monialaisten palvelujen tukirakenne -tiimin (MOPA-tiimi) perustamisen lisäksi on päätetty monialaisia palveluja koskevan lainsäädännön valmistelun aloittamisesta, kunnille on tarjolla kannustinmalli, jossa Ohjaamo-toimintaan resursseja ohjaamalla kunta voi saada tukea oman panostuksen myötä. Myös Ohjaamo-toimintaan kohdennettu nuorten psykososiaalinen tuki, eli Onni-hanke on päätetty vakiinnuttaa osaksi Ohjaamo-palveluja.

MOPA-tiimin tehtäviä valmisteltiin viime talvena laajassa hallinnon rajat ylittäneessä yhteistyössä useiden eri toimijoiden kesken. Valmistelun myötä tiimin tehtävät tarkentuivat ja tavoitteena on Ohjaamojen verkostoyhteistyön lisäksi tukea TYP-verkostojen, maahanmuuttajien osaamiskeskusten sekä tieto- ja neuvontapalvelujen verkostojen toimintaa. Jokaisella näistä verkostoista on asiakkaina erilaiset kohderyhmät, mutta näitä verkostoja koskettavat monialaiseen yhteistyöhön liittyvät yhtenäiset ominaispiirteet ja tarpeet. Tiimin yhtenä tavoitteena onkin alkuvaiheessa tunnistaa näitä yhteisiä ominaispiirteitä ja niihin liittyviä tarpeita.

Monialaisin palveluihin liittyvä yhteistyön edistäminen kansallisella tasolla tulee olemaan MOPA-tiimin ydintyötä. Tiimi tulee saamaan työhönsä tukea myös KEHA-keskuksen kansallisen kehittämistyön osaamisesta ja kokemuksesta. Ohjaamo-verkoston näkökulmasta valtakunnallisen tuen jatkuminen on merkittävä asia. Ihan ensi töiksemme tulemmekin pohtimaan, miten ja millä tavoin Kohtaamo-hankkeen tekemää työtä Ohjaamojen verkostossa jatketaan. Samalla kartoitamme TYP-verkostojen ja maahanmuuttajien palveluihin liittyvien verkostojen tarpeita. Tiimin työtä ohjaa ohjausryhmä, johon nimetty jäsenet työ- ja elinkeinoministeriöstä, opetus- ja kulttuuriministeriöstä, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä sekä Kuntaliitosta. Onkin tärkeää, että monialaisten palvelujen kehittämisessä verkostotyön tukitoimien lisäksi kansallisella tasolla ylläpidetään ja kehitetään hallinnon rajat ylittävää vuoropuhelua.

Kirjoittaja

Titta Korpilauri, Johtava asiantuntija, MOPA-tiimi, Toiminnan kehittämissyksikkö
titta.korpilauri@ely-keskus.fi

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaajien palautteille](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

Titta Korpilauri johtavaksi asiantuntijaksi monialaisten palvelujen tukirakenteeseen

Aloitin 1.8.2021 Monialaiset palvelut -tiimissä johtavana asiantuntijana. Tiimi sijaitsee työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla olevan KEHA-keskuksen Toiminnan kehittämissyksikössä. KEHA-keskus on monipaikkainen organisaatio, joten tiimiläiset voivat tehdä työtä mistä tahansa ELY-keskuksen toimipisteessä ympäri Suomen. Ensisijaisena työni tavoitteena tälle vuodelle on tiimin kokoaminen. Monialaiset palvelut -tiimissä tulee työskentelemään alkuvaiheessa itseni lisäksi neljä kehittämissiantuntijaa. Eri vaiheissa olevat tiimiläisten rekrytointiprosessit rytmittävät työtäni tällä hetkellä.

Ennen KEHA-keskukseen siirtymistä työni ydintä oli avoimeen dialogiin perustuva moniammatillisen ja monialaisen yhteistyön kehittäminen, verkostoyhteistyö ja johtaminen yksityisessä lastensuojelussa. Siirryin Kohtaamo-hankeeseen vuonna 2015 projektisuunnittelijaksi, jonka myötä tutuksi tulivat Ohjaamojen verkostoihin liittyvä paikallinen, alueellinen ja kansallinen kehittäminen. Jatkuva oppiminen työn ohella on ollut läsnä henkilökohtaisessa

elämässäni viimeisen vuosikymmenen. Siirtymäni sairaanhoitajan työstä nykyiseen työhöni on sisältänyt useita verkostotyön koulutuksia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon johtamisen opintoja, olen myös valmistunut sekä voimavarakeskeiseksi työnohjaajaksi (STOry) että yhteiskuntatieteiden maisteriksi.

Kirjoittaja:

Titta Korpilauri, Johtava asiantuntija, MOPA-tiimi, Toiminnan kehittämissyksikkö
titta.korpilauri@ely-keskus.fi

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

ELOLIV 2021: ELOisaa ohjausta yhdessä – strategiasta eteenpäin alueilla

Kolmas maakuntien yhteinen ELO-ryhmien kokoontuminen järjestettiin webinaarina torstaina 16.9.2021 klo 12.00-16.00.

ELOLIV 2021 -tapahtuman tavoitteena oli tukea maakunnissa elinikäisen oppimisen ja jatkuvan oppimisen ajankohtaisia hallitusohjelman ja maakuntien suunnitelmien mukaisia toimeenpanon tekoja osaamistason nostamiseksi, työllisyyden parantamiseksi, työn ja koulutuksen kohtaamiseksi sekä alueiden elinvoiman kohentamiseksi. Välähdykset valtakunnallisista ja kansainvälisistä tulevaisuuden suunnitelmista auttavat hahmottamaan kokonaisuutta.

Tavoitteena oli vahvistaa alueellisten ELO-ryhmiemme mahdollisuuksia jatkaa hyvää työtä ja vaikuttaa alueellaan elinikäisen oppimisen ja ohjauksen sekä jatkuvan oppimisen kehittämiseen. Tavoitteena oli tiivistää yhteisen keskustelun avulla elinikäisen oppimisen roolia Suomessa ja alueilla.

Ministeriöiden puheenvuorot – strategiasta eteenpäin:

Työmarkkinaneuvos **Teija Felt** esitteli ohjauksen tilannekatsauksen työ- ja elinkeinoministeriön osalta. Elinikäisen ohjauksen strategiassa 2020–2023 on sekä pitkän tähtäimen tavoitteita että konkreettisia toimenpiteitä hallituskaudella toteutettavaksi poikkihallinnollisesti osana Jatkuvan oppimisen uudistusta. Strategiaa toteutetaan myös muissa hankkeissa, kuten maahanmuuttajien neuvonta- ja ohjauspalvelut, perhevapailta töihin –hanke ja uraohjausta työpaikalla –hanke, maahanmuuttajien osaamiskeskuksissa, hyvän ohjauksen kriteereillä, opinto-ohjauksen kehittämisohjelmalla 2020-2022 (OKM).

Alueilla ELY-keskukset koordinoivat ELO-verkostoja ja ruotsinkielistä toimintaa koordinoi AVI. ELO-toiminnan näkökulmasta on merkittävää ohjaamojen koordinaatiotoiminnan vakiinnuttaminen. Hallitus on sitoutunut hallitusohjelmassa Ohjaamojen kehittämiseen.

Monialainen tukirakenne aloittaa toimintansa syksyllä 2021 KEHA-keskuksessa (ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus). Ohjaamotoiminnan kehittämiseen on avattu kannustinmallin mukainen valtionavustushaku 1.9.2021 alkaen. Avustukset kohdennetaan erityisesti koulutuksen ja sosiaali- ja terveystalouden asiantuntijoihin.

Elinikäisen ohjauksen strategian toteutusta pyritään vahvistamaan myös **Suomen kestävän kasvun ohjelman kautta**: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163176> (Ks. sivulta 198 alkaen ”Jatkuvan oppimisen uudistus”),

Neuvotteleva virkamies **Ville Heinonen** opetus- ja kulttuuriministeriöstä esitteli Jatkuvan oppimisen palvelukeskuksen roolia elinikäisen oppimisen ja ohjauksen strategian toteutuksessa. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus on työ- ja elinkeinohallinnon, opetushallinnon ja työelämän järjestöjen yhteinen instrumentti vastata työn ja työelämän muutoksen aiheuttamiin osaamishaasteisiin. Palvelukeskus tarjoaa toimenpidekokonaisuuksia, joilla kansalaisille, yrityksille ja muille työnantajille sekä alueille luodaan edellytyksiä sopeutua muutokseen.

Ville Heinonen totesi, että voidaan avata keskustelu palvelukeskuksen ja alueiden kanssa. Hän halusi alueilta konkreettisia toiveita siitä, miten keskus parhaiten palvelee elinikäistä oppimista ja ohjausta sekä jatkuvaa oppimista. Heinonen korosti dialogin merkitystä alueiden kanssa.

Sosiaalineuvos **Elina Palola** sosiaali- ja terveystalouden ministeriöstä sekä kehitysjohtaja **Eeva Mäkinen** Itä-Suomen hyvinvointivoimalasta nostivat esiin elinikäisen oppimisen ja ohjauksen tavoitteista monialaisen ja monihallinnollisen yhteistyön. Monialaisesta yhteistyöstä esimerkkinä oli PARASTA ITÄÄ-ohjelma, joka aloitetaan piloteilla. Pilotit voivat kohdentua esim. seuraaviin Itä- ja Kaakkois-Suomessa tunnistettuihin teemoihin:

- Nivelvaiheeseen 6.–7.-luokat tai 8.–10.-luokat ja toinen aste, huomioiden oppivelvollisuuden laajeneminen 18 ikävuoteen
- Ylisukupolvisen huono-osaisuuden ja eriarvoistumisen vähentämiseen
- Nuorten työllistymisen edistämiseen
- Yritteliäisyyteen ja yrittäjämäiseen toimintaan kannustamiseen (mukaan lukien yhteiskunnallinen yrittäjyys ja projektitoiminta).

Elinikäinen ohjaus elinikäisen ja jatkuvan oppimisen yhteisenä ytimenä - termien evoluutio 2000-luvulla Euroopassa

Projektipäällikkö Raimo Vuorinen Koulutuksen tutkimuslaitos esitti taustoja elinikäisen ohjauksen asemasta EU:n koulutus- ja työvoimapolitiikassa, ja miten kansallisella strategialla on liittymispintoja eurooppalaiseen elinikäisen ohjauksen periaatteisiin. Vuorinen korosti, että ensisijaisesti ohjausta koskevat ratkaisut ovat kansallisia, ja ohjaus on keskeinen keino edistettäessä elinikäisen ja jatkuvan oppimisen yhteisiä tavoitteita.

Kuva: Raimo Vuorinen (2021). Elinikäinen ohjaus elinikäisen ja jatkuvan oppimisen yhteisenä ytimenä.

Ristiinpölytystä Suomen eri ELO-ryhmien jäsenten kesken pienryhmissä Howspace-ympäristössä

Iltapäivällä osallistujilla oli mahdollista jakaa kokemuksia pienryhmäkeskusteluissa. Pienryhmien ensimmäisenä teemana oli valtakunnallisen ELO-strategian toimeenpano ja resurssit alueilla. Toisena teemana oli ELO ja jatkuva oppiminen: mikä on alueilla yhteistä ja mikä erillistä ja miten resurssit jakautuvat. Kolmantena teemana oli alueellisen ELO-toiminnan vahvuudet ja kehittämiskohteet uudistuksien ja muutosten näkökulmista.

Kokouksen antia ja tuotoksia käsitellään alueellisten ELO-yhteistyöryhmien myöhemmin sovittavissa kokouksissa. Lämpimät kiitokset yhteistyöstä ja osallistumisesta ELOLIV2021 -etä tapahtumaan!

Kirjoittajat:

Ritva Kaikkonen, Kehittämispäällikkö Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
ritva.kaikkonen@ely-keskus.fi

Michael Mäkelä, Sivistystoimen ylitarkastaja, Aluehallintovirastojen ruotsinkielisen sivistystoimen yksikkö
michael.makela@avi.fi

Tuija Toivakainen, Johtava asiantuntija, Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
tuija.toivakainen@ely-keskus.fi

Linkit:

Tapahtuman kokousmateriaalit:
<https://peda.net/hankkeet/elotori/eloliv/eloliv-2021>

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaä pääsivulle](#)

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

ELOLIV 2021: LIVfull vägledning tillsammans – strategins verkningar i regionerna

Årets 2021 ELOLIV genomfördes 16.9. som ett webinarium. Den här gången låg fokuset på det nationella strategiarbetet och hur strategin skall implementeras i det regionala LIV-arbetet. Intresset för ELOLIV har varit stort tidigare åren, så även i år. Webbinariet samlade ca 220 deltagare på linjerna, frågor ställdes till föreläsarna och diskussioner i större och mindre grupper fördes.

Målsättningen för ELOLIV2021 var att främja verkställandet av regeringsprogrammets och landskapsplanernas mål kring livslång vägledning och kontinuerligt lärande för att stärka kunnandet, stöda sysselsättningen, främja förenligheten mellan utbildning och arbete samt för att stärka livskraften i regionerna. ELOLIV2021 gav en inblick i riksomfattande och internationella utvecklingsstrategier med syfte att skapa sammanhang för det egna vägledningsarbetet.

Målet är att stöda de regionala LIV-gruppernas arbete och möjlighet att påverka utvecklingen av det livslånga lärandet, den livslånga vägledningen och det kontinuerliga lärandet. Genom dialog kan vi skapa kontakt och stärka det livslånga lärandets roll nationellt och i regionerna.

Under webinariet höll Arbets- och näringsministeriet, Undervisnings och kulturministeriet och Social och hälsovårdsministeriet sina anföranden under rubriken Vägen vidare från LIV-strategin. Ville Heinonen (UKM) berättade om läget gällande Servicecentret för kontinuerligt lärande, Teija Felt (ANM) lade fram en översikt om utvecklingsåtgärderna inom vägledningstjänsterna och Elina Palola öppnade upp helheten med rubriken välmående genom samarbete, därefter fick Eeva Mäkinen (Itä-Suomen hyvinvointivoimala) ordet. Mäkinen informerade om projektet Parasta Itää. Raimo Vuorinen redogjorde om hur begreppen inom vägledningen utvecklats i Europa under 2000-talet.

Efter föreläsningdelen blev det smågruppsdiskussioner mellan de olika LIV-grupperna i Finland.

Vad händer nu? LIV-grupperna tar del av materialet från ELOLIV2021, materialet fungerar som stöd då man funderar på nästa steg i det regionala LIV-arbetet.

Sammanfattningsvis kan konstateras, trots vissa tekniska utmaningar med Teams blev ELOLIV 2021 lyckat. ELOLIV är ett unikt koncept som erbjuder möjligheten att följa med utvecklingen av vägledningshelheten både på nationellt och regionalt plan.

Vi ses igen på ELOLIV2022.

Text:

Michael Mäkelä, Överinspektör för bildningsväsendet,
Regionförvaltningsverkens svenska enhet för bildningsväsendet
michael.makela@avi.fi

Länkar:

Materialet från webinariet hittas på
<https://peda.net/hankkeet/elotori/eloliv/eloliv-2021>

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Ajatus ohjauksen kohdentamisesta, tehostamisista, ennaltaehkäisevästä tai syrjäytymistä ehkäisevästä ohjaustyöstä ei ole uusi. Tarve määrittää sitä, mitä on tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus, syntyi, kun laajennettiin oppivelvollisuutta ja uudistettiin siihen liittyvää lainsäädäntöä.

Yksi peruste oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvien lakien uudistamiselle oli se, että haluttiin vahvistaa koulutuksen järjestäjän edellytyksiä ehkäistä koulutuksen keskeyttämistä jatko-opintojen aikana sekä perusopetuksen päättymisen ja jatko-opintojen alkamisen välisenä aikana.

Perusopetuslain mukaan (11 a §) tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan 8. ja 9. vuosiluokalla. Tästä seuraa se, että kaikille kohdennetun ura- ja koulutusvalinnan ohjaus ja sen tehostamisen painopiste pitäisi siirtää peruskoulun päättöluokkaa aikaisemmaksi. Jotta tämä siirtymävaiheen yhteistyö ja ohjaus olisi suunnitelmallista, systemaattista ja muodostaisi jatkumon, peruskoulun ja toisen asteen koulutuksen järjestäjien tulisi tehdä yhteistyötä, jossa tarkastellaan opinto-ohjausta kokonaisuutena. Olisi siis perusteltua puhua siirtymävaiheen opinto-ohjauksesta.

Jokaisella nuorella tulisi olla mahdollisuuksia kehittää itseänsä kykyjensä mukaan. Uudistusten tavoitteena on selkiyttää ja vahvistaa oppilaanohjauksessa jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen kokonaisuutta. Tehostetun oppilaanohjauksen tavoitteena on oppilaan toimijuuden ja osallisuuden vahvistaminen. Se edellyttää häneltä omien vahvuuksien tunnistamista ja mielenkiinnon sekä koulutustarjonnan yhdistämistä. Hänelle tulisi syntyä opintopolkunsa aikana kyky oppia uutta ja kyky mukautua työmarkkinatilanteisiin.

Oppilaan oikeus tehostettuun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen on kirjattu perusopetuslakiin. Opetuksen järjestäjä määrittää kuitenkin tehostamiseen resurssit ja voi rajata toimintatavat. Kunnat saavat syksystä 2021 alkaen korotettua valtionosuutta, joka olisi tarkoitus kohdentaa tehostettuun oppilaanohjaukseen. Tehostetun oppilaanohjauksen toimeenpanoon varattu valtionosuus perustuu arvioon, jonka mukaan 1/6 oppilaista tarvitsee tehostettua oppilaanohjausta (**HE 173/2020, 92**).

Yläkouluikäisille on tärkeää saada kokemuksia työelämästä ja jatkokoulutuksesta. Eri selvityksien mukaan väärä koulutusvalinta, on tavallisin opiskelijan mainitsema peruste keskeyttää toisen asteen opinnot. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa hyödynnetään henkilökohtaisen ohjauksen lisäksi muita oppilaanohjauksen työmuotoja esim. pienryhmäohjausta, TET-jaksoja sekä oppilaitos- ja yritysvierailuja. Kokemusten yhdessä reflektoinnin avulla voidaan pyrkiä laajentamaan oppilaan toimintahorisonttia.

Opetushallituksen muutosmääräyksen (**OPH-557-2021**) mukaan tehostamisen tarpeen arvioi ensi sijassa opinto-ohjaaja. Oppimisen tuki, oppilashuolto ja tehostettua henkilökohtainen oppilaanohjaus ovat eri asioita jo lainsäädännön näkökulmasta. Yli 2/3 ilman toisen asteen jatkokoulutuspaikkaa jääneistä peruskoulun päättäneistä ei ole saanut täydentävää tai erityistä tukea peruskoulussa (**HE 173/2020, 132**).

Tehostamisen tarve tulee ennakoida yläkoulun alussa, jolloin opinto-ohjaajalle ei ole kertynyt tietoa oppilaan uravalintavalmiuksista. Opinto-ohjaaja voi kuitenkin koota opettajakunnalta opetuksen järjestämiseen liittyviä

huomioita (Perusopetuslaki 40 § 2.mom.) tai laatia oppilaan uravalintavalmiuksia kartoittavan kyselyn. Olemassa olevan tiedon avulla voidaan koota tekijöitä, joita opinto-ohjaaja voi hyödyntää arviointityössään. Tarvitsemme kuitenkin tutkimuksellista näyttöä tunnistamistoimista ja tarpeen arvioinnista.

Kirjoittaja:

Petri Niemi, erityisasiantuntija, Opetushallitus
petri.niemi@oph.fi

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaä pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

Petri Niemi erityisasiantuntijaksi Opetushallitukseen

Tehtäväni on koota tämän syksyn aikana tietoa ja kokemuksia siitä, mitä on tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus. Tämän lisäksi osallistun oppilaanohjauksen toimeenpanon tukeen.

Väitöstutkimuksessani (2016) tarkastelin päättöluokkalaisten kokemuksia ura- ja koulutusvalintaan liittyvästä ohjauksesta ja omasta urapohdinnasta. Tutkimuksessa hyödynnettiin CTI-mittaria, jonka tuloksen tarkoituksena on kuvata oppilaan koulutus- ja uravalinnan tavoitteiden saavuttamista haittaavia ajatuksia. Tämä aineisto muodostaa perustan työlleni Opetushallituksessa

Olen peruskoulun opinto-ohjaaja, joka on koordinoanut koulu-, kunta- ja seutukuntatason ohjauksen kehittämistyötä ja peruskoulun opinto-ohjaajien yhteistyötä. Tämän oppilaanohjauksen kehittämiseen liittyvän työn lisäksi olen rakentanut digitaalisia oppimisympäristöjä (esim. Turun kaupungin www.tet-tori.fi).

Kirjoittaja:

Petri Niemi, Erityisasiantuntija, KT, Opetushallitus
petri.niemi@oph.fi

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaä pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

VALO - valtakunnallista laatua ohjaukseen

Avointa, vuorovaikutteista ja voimaannuttavaa

VALO on yksi neljästä valtakunnallisesta koordinaatiohankkeesta, joka toteuttaa Oikeus osata -ohjelmaa ammatillisen koulutuksen laadun ja tasa-arvon kehittämiseksi. Painopisteenä on opinto-ohjauksen kehittäminen ja ohjauksen laadun parantaminen.

Kolmivuotisessa kehittämisohjelmassa (2020-2022) tuetaan

- oppimisen edellytyksiä ja oppimistulosten parantamista
- hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta
- toimintakulttuurin uudistamista
- toimintaympäristön muutoksiin vastaamista

Opinto-ohjausta kehittää ja ohjauksen laatua parantaa kymmenen laajaa hankeverkostoa, joissa on mukana 99 koulutuksen järjestäjää ympäri Suomea. Kehittämisen kohteina verkostoissa ovat erityisesti nivelvaiheet, hakeutumisasihe, opintojen aikainen ohjaus, erityisen tuen ohjaus ja digiohjaus. Laajoissa suomen- ja ruotsinkielisissä verkostoissa on edustettuina ammatillisia oppilaitoksia, erityisoppilaitoksia, opistoja ja säätiöitä.

VALO-koordinaatiohanke mahdollistaa verkostohankkeiden projektipäälliköille tiiviin yhteistyön ja vertaiskehittämisen sekä -tuen järjestämällä säännöllisiä teematapaamisia ja tilaisuuksia. VALO jakaa tuloksia ja hyviä käytäntöjä myös valtakunnallisesti kuten elokuussa 2021 OPH:n kanssa järjestetyssä Yhdessä osallistaen -webinaarissa tapahtui. Vaikuttavuuden arviointi on keskeinen osa koordinaatiotehtävää. Kaikille Oikeus osata -hankkeille tehdään seurantakysely kaksi kertaa hankekauden aikana, syksyllä 2021 ja uudelleen keuhällä 2022.

VALO:n erityistehtävänä on vastata Hyvän ohjauksen kriteeristön uudistustyön koordinoinnista ammatillisen koulutuksen osalta. Kriteeristön uudistustyö toteutetaan Opetushallituksen ja Opetus- ja kulttuuriministeriön linjausten mukaan. Kansallisten kriteereiden tavoitteena on tukea ohjauksen monipuolista tarjontaa ja edistää ohjauspalvelujen tasa-arvoisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Uudistustyötä vauhdittavat Elinikäisen ohjauksen strategia 2020–2023 ja Elo-foorumi, jotka antavat tärkeää tausta-aineistoa valmistelutyöhön. Kriteerien päivitystyössä huomioidaan eri koulutusten uudistukset opetussuunnitelmissa, oppivelvollisuuden tuomat uudistukset, ammatillisen koulutuksen lain päivitykset sekä TUVA-koulutuksen perusteet. Uudistustyö aloitettiin elo-syyskuussa laajalla verkostolla esitellen keskeinen tausta-aineisto, kartoittaen osallistujien sitoutumista ja heille merkityksellisiä asioita Hyvän ohjauksen kriteereissä. Lokakuussa uudistustyötä valmisteleava ryhmä organisoituu pienemmäksi ja käynnistää työryhmätyöskentelyn. Kriteerit valmistuvat kesällä 2022 Oikeus osata -ohjelman päättyessä.

Tärkeä tuki VALO-verkostolle ja Hyvän ohjauksen kriteeristön uudistustyöhön saadaan Round Table -asiantuntijaryhmältä, joka kokoontui ensimmäisen kerran syyskuussa 2021. Ryhmä koostuu koulutuksen järjestäjien edustajista, ohjausalan tutkimuksen asiantuntijoista sekä opiskelijajärjestön että työelämäjärjestöjen edustajista. Nyt on ohjauksen momentum – todettiin jo ensimmäisessä kokouksessa!

Kirjoittajat:

Tiina Kallio, projektipäällikkö VALO-koordinaatiohanke / WinNova
tiina.kallio@winnova.fi

Tamara Palmros-Aalto, projektitoimija VALO-koordinaatiohanke / WinNova
tamara.palmros-aalto@winnova.fi

Lisätietoja: <https://minedu.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-263-867-0>

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaä pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

Projektet KIAL vill ge verktyg för karriärvägledning av vuxna i ett övergångsskede

Nordplus Vuxen-projektet KIAL – Karrierevejledning og (real) kompetencer i arbejdslivet fokuserar på karriärvägledning i arbetslivet och på vuxna som är i ett övergångsskede och antingen av fri vilja eller av tvång står inför förändringar i sin karriär. Med i projektet är TEC Technical Education Copenhagen i Danmark, Fræðslumiðstöð atvinnulífsins FA (The Education and Training Service Centre ETSC) på Island och Regionförvaltningsverkens svenska enhet för bildningsväsendet. I praktiken är vi tre personer som jobbar med projektet. Nordiskt vägledningsnätverk inom NVL, där vi alla är medlemmar, fungerar som referensgrupp och dessutom har vi nationella referensgrupper. För svenska enhetens del är det här fråga om LIV-sektionen i Egentliga Finland. Målgrupp för projektet är karriärvägledare som inom olika vägledningssystem vägleder vuxna.

Projektet resulterar i två digitala produkter, en rapport om karriärvägar och karriärvägledning samt ett förslag till ett kursprogram som kan användas som fortbildning för vägledare. Vi utgår ifrån olika exempel på vuxna som har valt nya karriärvägar på en föränderlig arbetsmarknad. Det väsentliga i exemplen är att peka på hur en persons kompetenser kan användas i andra karriärsammanhang och i samspelet mellan arbetsliv och utbildning. Vi ser på karriär i ett brett perspektiv, egentligen är det fråga om en persons hela arbetsliv och alla vägar karriären kan ta.

I rapporten ingår texter om framtidens arbetsmarknad och arbetsliv, karriär- och kompetensförståelse och karriärvägledning. Kapitlet om karriärvägledning är kanske det viktigaste. Där skriver vi om vad som är viktigt att notera då man vägleder vuxna. Vi ger exempel på övningar och metoder för hur en vägledare kan stöda en person i att utreda sina kompetenser och karriärmöjligheter och göra karriärval. Vi har också utarbetat ramar för ett kursprogram som testades under ett webinarium 31.8–1.9.2021 där 30 deltagare från de nordiska länderna deltog. För innehållet stod lärare och konsult Lisbeth Højdal och lektor Bodil Husted från Danmark samt ekon.dr. Charlotta Niemistö från Finland. I deltagarnas feedback fick vi god respons på kursprogrammet men också några förslag till ändringar. Deltagarna uppskattade speciellt vägledningsövningarna och metoderna som de fick testa.

Under projektets gång har vi noterat att det finns rätt lite forskning om karriärvägledning av vuxna. Teorierna handlar om vägledning överlag. Det finns dock skillnader i vägledningen av vuxna och av unga. Detta är ett område som vi i fortsättningen kan uppmärksamma i högre grad.

Projektarbetet har försvårats av pandemin. Vi har inte kunnat träffas som planerat utan har jobbat var och en på sitt håll. Däremellan har vi hållit otaliga Teams-möten. Det har varit en utmaning att få delarna till en helhet men nu är vi på slutrakan. Materialet ska vara klart innan årsskiftet och projektet avslutas sista februari nästa år. Materialet är på danska men min förhoppning är att vi ska kunna översätta det till svenska och därefter sprida det i våra vägledningsnätverk.

Text:

Carola Bryggman, överinspektör för bildningsväsendet,
Svenska enheten för bildningsväsendet, Regionförvaltningsverket i
Västra och Inre Finland
carola.bryggman@avi.fi

Mera information:

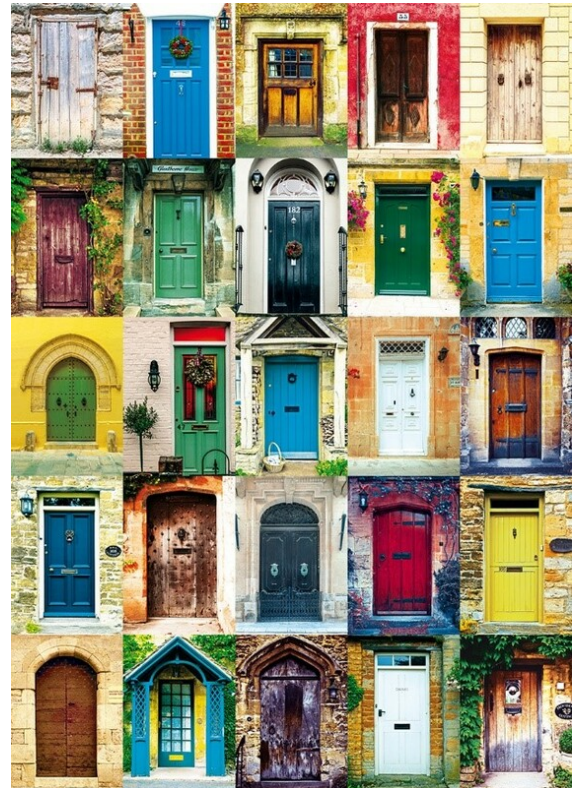
[KIAL:s webbsida](#)

Facebook: <https://www.facebook.com/kialkarrierevejledning>

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

Investing in Career Guidance

Meneillään olevat kansalliset ohjauksen kehittämishankkeet Suomessa ja niihin kohdennetut resurssit ovat kansainvälisessä vertailussa merkittäviä. Myös monet muut maat ovat havainneet tarpeen monialaisen yhteistyön tehostamiseksi. Kansainväliset organisaatiot (Euroopan komissio, Ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus Cedefop, Euroopan Koulutussäätiö ETF, OECD, ILO ja Unesco) julkaisivat kesällä 2021 päivitetyn julkilausuman "Investing in Career Guidance" ohjauksen merkityksestä yksilöille sekä koulutuksen, työmarkkinoiden ja yhteiskunnallisen kehityksen edistämiseksi.

Julkilausumassa kootaan yhteen tekijöitä, jotka ovat lisänneet ohjauksen kysyntää eri maissa. Esimerkiksi OECD:n mukaan nuorten epävarmuus omista uravaihtoehtoistaan vuonna 2018 on lisääntynyt jäsenmaissa 81% verrattuna vuoteen 2000. Toisaalta julkaisussa esitetään kansainvälisen yhteistyöhön ja olemassa olevaan tutkimustietoon perustuvia näyttöjä ohjauksen lisäarvosta yksilöille, koulutusjärjestelmälle, työnantajille sekä päättäjille. Esimerkiksi positiiviset kokemukset työhön tutustumisen aikana vahvistavat myöhemmin sitoutumista työelämään. Osallistuminen ohjaukseen opiskelujen aikana on yhteydessä myönteisiin asenteeseen opiskelua kohtaan. Henkilökohtaisilla kehityssuunnitelmilla voidaan edistää osallisuutta ja työllistävyyttä. Teknologiaa hyödyntämällä voidaan tuoda yhteen eri toimintoja ja tehostaa ohjauksen saatavuutta haja-asutusalueilla. Julkaisuun on poimittu esimerkkejä kansallisista toimiviksi havaituista ratkaisuista sekä vaihtoehtoja ja kehittämissuunnitelmia elinikäisen ohjauksen tehostamiseksi.

Julkaisuun on koottu esimerkkejä kansainvälisestä yhteistyöstä sekä yhteistyön tuloksena julkaistuista tukimateriaaleista päättäjille ja ohjauspalvelujen tuottajille. Julkilausuman mukaan monet maat ovat lisänneet resursseja ohjaukseen. Tämän yhteisen julkaisun avulla nämä kuusi kansainvälistä organisaatiota haluavat rohkaista kaikkia jäsenmaitaan vastaaviin ratkaisuihin ohjauspalvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden takaamiseksi kansalaisille julkisina maksuttomina palveluina.

Kirjoittajat:

Raimo Vuorinen, Projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos
raimo.vuorinen@jyu.fi

Jaana Kettunen, Varajohtaja, Koulutuksen tutkimuslaitos
jaana.h.kettunen@jyu.fi

Lisätietoja:

Julkilausuma on avoimesti saatavilla Euroopan koulutussäätiön sivuilta neljänä kieliversiona (englanti, ranska, venäjä, espanja)

<https://www.etf.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/investing-career-guidance>

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Pala](#) [pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>

OECD: Career Readiness -hanke

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD on käynnistänyt "Career Readiness" -hankkeen rohkaistakseen jäsenmaitaan paremmin integroimaan ohjausta eri koulutusmuotojen opetukseen. Hankkeessa tuotetaan tietoa eri oppilaitosmuodoille, työnantajille, sidosryhmille ja päättäjille, miten edistää nuorten valmiuksia suunnitella omaa tulevaisuuttaan. Kansainvälisistä pitkittäistutkimuksista kootaan tietoa opiskelun aikaisista tekijöistä, joiden voidaan osoittaa olevan yhteydessä myöhempiin ratkaisuihin ja menestymiseen työelämässä.

OECD:n mukaan PISA-tutkimusten aineisto osoittaa, että monet jäsenmaat voisivat tehostaa ohjausta, ja sitä kautta edistää nuorten siirtymistä jatko-opiskeluun tai työelämään. Projektin raporttien mukaan nuorten työllistyminen on yhteydessä esimerkiksi siihen, miten he jo opiskeluaikanaan

- ajattelevat omasta tulevaisuudestaan työelämässä
- arvioivat vaihtoehtoisia tulevaisuuspolkujaan sekä
- voivat käytännössä työpaikoilla tutustua eri työtehtäviin.

Kuluvan vuoden aikana hanke on julkaissut raportteja oppilaitosten ja työnantajien yhteistyön merkityksestä, ohjauksen integroinnista opetukseen sekä PISA-aineistoon pohjautuvia analyysejä nuorten mielikuvista tulevaisuuden työelämästä.

OECD järjestää 27.-29.10. 2021 kansainvälisen verkkoseminaarin "Distrupted futures: International lessons on how schools can equip students for their working lives", jossa esitellään hankkeen teemaan liittyviä tutkimuksia ja käytännön työmuotoja OECD:n eri jäsenmaista.

Kirjoittajat:

Raimo Vuorinen, Projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos
raimo.vuorinen@jyu.fi

Jaana Kettunen, Varajohtaja, Koulutuksen tutkimuslaitos
jaana.h.kettunen@jyu.fi

Linkit:

Lisätietoja OECD:n sivuilla:

<https://www.oecd.org/education/career-readiness/>

[Edellinen](#) | [Palaa pääsivulle](#)

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta nro 20, syyskuu 2021

<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus20>